

Zamsyn Urininkontinens män		
GODKÄNT AV Frida Lindegren	GRANSKAT AV Andreas Lundgren	GILTIGT FR O M 2024-11-26
Original lagras och godkänns elektroniskt. Utskrifter gäller endast efter verifiering mot systemet att utgåvan fortfarande är giltig		

1(4)

Zamsyn Urininkontinens män

Dokumentet utformat av: Andreas Lundgren

Vårdnivå, samverkan och remissrutiner

Vårdnivå och samverkan

Primärvård

- Rådgivning
- Basutredning - se Utredning
- Första linjens behandling – se Behandling
- Förskrivning av kostnadsfria hjälpmedel efter utredning

Remissrutiner

Remiss urolog

- Vid makrohematuri eller misstanke om prostatacancer/malignitet i urinvägar - remiss SVF (Standardiserade vårdförlopp) koordinatorcenter
- Svår trängningsinkontinens speciellt om smärtsamma trängningar
- Blåstömningssvårigheter med resturin
- Misstanke om neurologisk sjukdom (MS, ryggmärgsskada)
- Otillräcklig effekt av träning och läkemedel

Vidare utredning med cystoskopi, urodynamik mm. Avancerad behandling i form av t ex deobstruerande kirurgi, Botox-injektioner i blåsvägg, artificiell sphincter.

Remiss uroterapiomtagning

- Ytterligare hjälp med bäckenbottenträning, blåsträning, ev. elstimulering eller vid problem med RIK/kateter

Omfattning av kunskapsstödet

Standardiserat vårdförlopp vid cancer

Alarmsymtom (överväg snabb remiss)

- Påtagligt smärtsamma trängningar (obs blåstumör, blåsten, prostataca)
- Blåstömningssvårigheter med stor resturin
- Makroskopiskt hematuri
- Tidigare malignitet i prostata/urinvägar Neurologiska symtom (MS, Parkinson, diskbräck).
- Gångrubbning + demens
- (normaltryckshydrocephalus)

regionjh.se/halsoval

Zamsyn Urininkontinens män		
GODKÄNT AV Frida Lindegren	GRANSKAT AV Andreas Lundgren	GILTIGT FR O M 2024-11-26
Original lagras och godkänns elektroniskt. Utskrifter gäller endast efter verifiering mot systemet att utgåvan fortfarande är giltig		

2(4)

Om hälsotillståndet

Förekomst

Förekomsten av urininkontinens är 5% hos män vid 60 års ålder men ökar brant efter 75 års ålder. Vanligast är trängningsinkontinens och viktiga riskfaktorer är ökad ålder, prostatahypertrofi och vissa neurologiska sjukdomar, såsom Parkinson, demens och MS. Ansträngningsinkontinens förekommer ofta efter radikal prostatektomi. Överrinningsinkontinens kan förekomma vid prostataförstoring, urinrörsförträngning och övertänjd blåsa-risk för njur- och blåsskador

- Trängningsinkontinens (TI) –läckage i samband med trängningar (plötslig stark känsla av kissnödighet)
- Överrinningsinkontinens – läckage vid överfull blåsa
- Ansträngningsinkontinens (AI) – läckage vid hosta, hopp, nysning
- Blandinkontinens (BI) – läckage både vid ansträngning och i samband med trängningar
- Överaktiv blåsa – trängningar med eller utan inkontinens

Utredning

Basutredning i Primärvården

Anamnes

Komplicerande sjukdom, läkemedel, neurologiska symtom

Typ och svårighetsgrad o IPSS (vid misstanke om prostataförstoring)
[viss.nu I-PSS - Symtomskattning](#)
[nikola.nu Symptombedömning vid prostatabesvär \(I-PSS\)](#)
[nikola.nu Utredda vuxen blåsa](#)

Status

Allmänt status och prostatapalpation.
Vid misstanke neurologisk sjukdom görs neurologstatus.

Undersökningar

Alltid resturin.

Överväg Ren Intermittent Katetrering (RIK) om >200 ml, nedsatt njurfunktion och infektionstendens stärker indikationen.
Avlastande öppen KAD om resturin >1000 ml eller njurpåverkan

regionjh.se/halsoval

Zamsyn Urininkontinens män		
GODKÄNT AV Frida Lindegren	GRANSKAT AV Andreas Lundgren	GILTIGT FR O M 2024-11-26
Original lagras och godkänns elektroniskt. Utskrifter gäller endast efter verifiering mot systemet att utgåvan fortfarande är giltig		

3(4)

- Miktionslista 2 dygn - [länk till LäkeMedelsboken urologi/urininkontinens](#)
  - maxvolym 3 dl och över talar för normal blåskapacitet, dygnsurin 1–2 liter, sträva efter miktionsvolym på (2) -3-4 dl,
- Tidsmiktion (om anamnes på trög stråle)
- ICIQ-UI-SF i vissa fall; (hur ofta, hur mycket, hur besvärande, ger score 0-21p) - [länk till LäkeMedelsboken urologi/urininkontinens](#)

Provtagningar

- Urinsticka, ev. urinodling
- PSA, Krea

Sköra äldre

- Uteslut alltid överrinningsinkontinens (resturin)
- Utred miktionsvanor med miktionslista eller toalista; Sträva efter regelbundna toalettbesök
- Urinsticka, ev. odling-provbehandling vid signifikant bakteriuri om trängningar (asymtomatisk bakteriuri förekommer hos 15–40% av män på sjukhem, 9% i hemmet, delikat avvägning)
- Gå igenom läkeMedelslista-obs snabbverkande diuretika. Behandla ej med antikolinerga blåslugnande-ej evidensbasera

Behandling

Handläggning vid behandling

Första linjens behandling i primärvård (TI, BI)

- Livsstilsråd (vätskeintag mm)
- Om kombination med prostatahypertrofiövertväg läkeMedel mot detta
- Bäckententräning 3 mån, se nikola.nu
- Blåsträning, se nikola.nu
- Gå igenom läkeMedelslista-obs snabbverkande diuretika
- Blåslugnande läkeMedel; övertväg läkeMedel om svåra besvär initialt eller otillräcklig effekt av åtgärder ovan
- Initiering av RIK, se utredning
- Utprovning hjälpmedel

Utvärdera behandlingsresultat efter 6 veckor-3 månader. Om otillräcklig effekt, remiss till urolog

Första linjens behandling i primärvård (AI)

- Livsstilsråd
- Bäckententräning 3 mån
- Utprovning av hjälpmedel

Utvärdera behandlingsresultat efter 3 månader.

Om otillräcklig effekt, remiss till urolog.

regionjh.se/halsoval

Zamsyn Urininkontinens män		
GODKÄNT AV Frida Lindegren	GRANSKAT AV Andreas Lundgren	GILTIGT FR O M 2024-11-26
Original lagras och godkänns elektroniskt. Utskrifter gäller endast efter verifiering mot systemet att utgåvan fortfarande är giltig		

4(4)

Rekommenderade behandlingar

Läkemedel

Antikolinerga läkemedel: Effekten motsvarar en minskning med ett halvt läckage per dygn jämfört med placebo vid utgångsläge 2–3 läckage per dygn. Biverkningar som muntorrhet, dimsyn och förstoppning vanliga.

Mirabegron har jämförbar effekt men färre biverkningar, subventioneras om antikolinerga ej tolereras. Mirabegron kan ge förhöjt blodtryck, kontroll av blodtryck innan och under behandling, ska inte förskrivas alls om blodtryck >180/110. Vanliga biverkningar är urinvägsinfektion och tackykardi.

Förskriv läkemedel som doseras 1 gång dagligen (Zläkemedel; Tolterodin depot 4 mgx1, Betmiga 50mgx1)

Om otillräcklig effekt eller besvärande biverkningar; byte till annat preparat eller utsättning. Utvärdera läkemedelseffekt efter 4–6 veckor

regionjh.se/halsoval

